

Ufunguo wa utajiri kwa kufuga samaki huu hapa

ELIMU ya ufugaji samaki inatajwa kuwa muhimu hapa kwa vijana ambao baada ya kuhitimu kila mwaka wanaendelea kukosa ajira.

Kujlajiri kwenye samaki kunawezekana kwenye maeneo tofauti yaliyo na vyanzo vya asili vya maji yakiwamo maziwa, mito hata bahari na pia kwenye mabwawa ya kuchimba ufugaji unawezekana hata kufanyika nyumbani.

Mkurugenzi Msaidizi wa Huduma za Ugani na Uvuvi, Idara ya Utafiti Mafunzo katika Wizara ya Mifugo na Uvuvi, Anthony Dadu, anasema ufugaji wa samaki unaoanza na elimu huwa na manufaa makubwa ikiwamo kipato.

Anasema ufugaji wa kisasa umeegemea kwenye teknolojia na kwamba upo utaalamu mwingi ambao mwananchi anayetaka kufuga akilhitaji hupata mafunzo bure huko Kingolwira, mkoani Morogoro.

Anasema ufugaji wa kwenye mabwawa kabla ya kuanza unahitaji uwepo wa maji ya kutosha katika eneo hilo.

"Tukishajiridhisha kwamba eneo lina maji ya kutosha tunatoa maelekezo ya nini cha kufanya mwanzo hadi fainali, atakamilisha bwawa na kuanza ufugaji," anasema Dadu.

Anasema ufugaji huo unaangalia eneo lenye mita za mraba 600 urefu mita 30 na upana wa mita 20, ambalo kabla ya kuchimba linatakiwa kuwa wazi ili lituamishie maji.

Mkurugenzi Msaidizi wa Huduma za Ugani na Uvuvi, anasema ili kubaini udongo unaotunza maji au mfinyanzi huchimbwa shimo dogo na kuwekwa maji na hufinyangwa kama mpira na kurushwa juu, iwapo utarudi chini bila kutawanyika, utakuwa bora kuanza

ufugaji.

"Ufugaji huu wa mabwawa unahusisha samaki wa maji baridi kutoka mtoni, ziwani au ya kisima cha kuchimba. Angalizo kwa kisima cha kuchimba maji yake hayana oksijeni ya kutosha hivyo tunashauri akishayapandisha yawekwe kwenye bwawa lililoandaliwa kwa ajili ya kuyatunza lakini yasipekwe kwenye samaki."

Anashauri yakae kwa saa 24 ndipo yahamishiwe kwenye samaki baada ya kupata oksijeni ya kutosha na kwamba ufugaji huo ni wa kamabare au sato.

VIFARANGA

Maeneo mawili yaliyoko Dar es Salaam ya Big Fish Kigamboni na Eden Agriaqua iliyoko Chanika yanatajwa na Mkurugenzi Msaidizi wa Huduma za Ugani na Uvuvi, kuwa yana vibali vya wizara kuzalisha vifaranga vya sato na kamabare.

"Wengine wapo Kibaha na Ruvu mkoani Pwani. Kumbukeni ili kifaranga kiwe tayari kufugwa ni lazima kiwe na gramu tano na kikilishwa chakula ipasavyo baada ya miezi sita ya kufugwa hufikia uzito wa nusu kilo tayari kuuzwa".

UWEPO WA SOKO

Dadu anasema soko ni kubwa Dar es Salaam na kwamba kuna wanunuzi wanaonunua kutoka kwa wafugaji na kuwachakata na kusambaza sokoni na kuongeza kuwa soko si shida, wafugaji ndiyo hakuna na kwamba bei ya sato ni Shilingi 6,000 kwa kilo.

CHANGAMOTO

Dadu anasema tatizo lililopo katika ufugaji wa mabwawa ni kukosa elimu ya ufugaji, uhaba wa chakula na kwamba walio wengi huanza ufugaji huo kwa kulga maji-

Mkurugenzi kutoka Wakala wa Elimu na Mafunzo ya Uvuvi (FETA), Wizara ya Mifugo na Uvuvi, Abdulmalik Kashaigiri (wa pili kulia), akitoa maelezo kwa wananchi jinsi ya kufuga samaki kwenye mabwawa, walipotembelea banda la wizara hiyo, katika maonyesho ya Sabasaba hivi karibuni. **PICHA: CHRISTINA MWAKANGALE**

rani au marafiki.

"Wengi wanaumia tatizo ni elimu hawana. Chuo cha mafunzo cha ufugaji samaki Kingolwira, kinatoa mafunzo ya kutosha bure kwa ambao ni kikundi wakijiunga tunawapa elimu," anasema Dadu.

Anasema chakula kinachoshauriwa kwa samaki ni fish bean, soya bean, viazi, madini, dagaa ambavyo vikisagwa vinatoa chakula bora.

ONGEZECO LA SAMAKI

Katibu Mkuu Wizara ya Mifugo na Uvuvi (Uvuvi), Dk. Rashid Tamatamah, katika wiki ya chakula iliyo-fanyika Oktoba 10 hadi 16, mwaka jana, anasema sekta ya uvuvi inachangia asilimia 30 ya protini inayotokana na wanyama na inatoa ajira kwa Watanzania takribani milioni 4.5.

Anasema mwaka 2019/20, sekta hiyo ilikua kwa kiwango cha asil-

imia 1.5 na kuchangia asilimia 1.71 ya pato la taifa.

Pia uzalishaji wa samaki kutoka maji ya asili kwa mwaka 2019/20 umefika tani 497,567 na katika uzalishaji wa mazao ya viumbe maji unafika tani 18,717.

Kadhalika kumekuwa na ongezeko la uwingi wa samaki majini hususan katika Ziwa Victoria, sangara wameongezeka kutoka tani 417,936 mwaka 2016 hadi tani 816,964 mwaka 2020, sawa na ongezeko la asilimia 95.5.

Dokta Tamatamah anaeleza kwamba uzalishaji na uvunaji wa samaki katika maji ya asili umeongezeka kutoka tani 362,645 mwaka 2015/2016 hadi tani 497,567 mwaka 2019/2020.

Anawataka wafugaji wa samaki kujifunza teknolojia mbalimbali za kisasa na kwamba ongezeko hilo la mazao ya uvuvi limetokana na dhamira ya serikali katika kuhakikisha kuwa wananchi wanaondokana na tatizo la uhaba wa chakula nchini hususan katika suala la upatikanaji wa protini ya samaki na nyama," anaeleza Katibu Mkuu.

Aidha, Dk. Tamatamah anasema ongezeko hilo limetokana na chachu ya maadhimisho ambayo hukumbusha kila mwaka umuhimu wa kuwatendea haki Watanzania kwa kuhakikisha kuwa chakula cha kutosha kinapatikana, chenye ubora stahiki na kunalindwa ili kisiharibike kabla au baada ya kuvunwa na hatimaye kuliwa.

"Napenda kuwakumbusha wafugaji na wavuvi kuacha kuzalisha kwa mazoea. Tumieni teknolojia zilizopo kwenye mifugo, uvuvi na ukuzaji viumbe maji ili muweze kupata faida kwenye kazi zenu," anasema Dk. Tamatamah.

Nipashe uk.10 , Julai 20,2021